

Van Maaien naar Oogsten

Veel maaisel blijft nog liggen op de oevers, jammer want je kan het ook oogsten en er mooie dingen mee doen! Deze infographic geeft inzicht in de afwegingen bij vragen als: Kunnen we ons maaisel oogsten? Zo ja, wat kunnen we dan met het maaisel? En loont het de moeite? Draagt het bij aan onze doelen in waterbeheer?

Q Verest verder onderzoek

1 Wel of niet maaien?

We maaien om onze keringen en oevers te onderhouden en stuwings in watergangen te voorkomen. Door te maaien verschromen we de bodem en stimuleren we biodiversiteit. We houden uiteraard rekening met het broedseizoen. De aanwezigheid van invasieve exoten vraagt om aangepast waterbeheer.

Soms is maaien niet nodig. Bosbeken vragen veel al weinig onderhoud en voor bijvoorbeeld dijken kan begrazen een optie zijn in plaats van maaien.

2 Is de berm of oever toegankelijk?

Nee, lastig bereikbaar of niet toegankelijk door begroeiing of geringe draagkracht.

Ja mits, met aangepaste apparatuur zoals een maaiboot, een kraan vanaf te overkant of met wetlandtrucks voor natte ondergrond. Mogelijk kan er gemaaid worden m.b.v. maairobots of schapen zodat we toch kunnen maaien en ruimen.

Ja, er is voldoende ruimte bijv. een breed onderhoudspad.

3 Kwaliteit van het maaisel?

Slecht: maaisel met zwerfvuul, invasieve exoten, verhoogde concentraties zware metalen of verontreinigd door actieve riooloverstorten wordt afgevoerd naar de **verwerker**, voor toepassingen als:

Energie - energetische waarde en vochtgehalte

Compost - C/N verhouding, vochtgehalte, niet te grof

Biochar - energetische waarde en vochtgehalte

Goed: voor inzet van maaisel als grondstof is de kwaliteit ervan bepalend. De eisen verschillen per toepassing. Voor continue aanvoer is logistiek en conservering van het maaisel belangrijk.

Voeding - voedingswaarde o.a. eiwitgehalte

Bodem - C/N verhouding, vochtgehalte, niet te grof

Vezel - vezellengte, homogeen, droog

Graspapier - vezellengte, homogeen

Oogsten niet mogelijk

Klepelen talud

Verspreiden

Veevoer / begrazing

Van maaisel naar insecten naar veevoer

Bodemverbeteraar

Kleine kringloop

Composteren

naar de verwerker

Bio-composiet

Isolatie materiaal van grasvezel

Graspapier

Bio-energie

naar de verwerker

BioChar

naar de verwerker

Laten liggen

Veevoer & insecten

Bodemverbeteraar

Bouwmateriaal

Graspapier

Energie

BioChar

Waterkwaliteit

Als maaisel achterblijft op de oever kunnen nutriënten afspoelen terug de watergang in. De inschatting is dat 10-40% van de aanwezige nutriënten afspoelt, er is vanuit eerder onderzoek een bijdrage van 9% N en 16% P in de watergang gerapporteerd. Maaisel dat 1,5 m uit de kant ligt geeft een reductie van 10%. Er is voorsnog meer behoefte aan data om dit te kunnen bevestigen. Afvoeren van maaisel is de beste optie.

Bodemkwaliteit

Bodemstructuur verbetering, opbouw van organische stof en een actief bodemleven helpen water te infiltreren en vast te houden. Ook het inzetten op bodemverbeteraars draagt hieraan bij. Er loopt een meerjarig onderzoek om te achterhalen wat de impact hiervan kan zijn. Bodemverbeteraars kunnen lokaal gemaakt worden in de kleine kringloop of centraal bij enkele verwerkers.

Klimaat

Als maaisel achterblijft op de oever kan dit gaan rotten, dit kan extra emissies van broeikasgassen betekenen. Bij het maken van bodemverbeteraars kan dit worden voorkomen of worden afgevangen. Ook eventuele restwarmte vanuit het maaisel en vergisting kan op deze manier worden benut. Grazen of elektrisch maaien scheelt in energiegebruik, ten opzichte van conventioneel maaien. De invloed van benodigd transport is klein.

Biodiversiteit

Om de biodiversiteit te verhogen is het verschromen van oevers vaak de beste optie, dus snijden en afvoeren! Helemaal niet maaien kan ook een goede optie zijn. Bij het maaien vindt namelijk verstoring plaats, de frequentie, het tijdstip en de manier van maaien bepalen de impact van deze verstoring. Soms worden dijken, bermen of akkerlanden ingezaaid met kruiden en bloemen voor insecten om zo de biodiversiteit te vergroten.

Kosten

Over kosten moet meer data verzameld worden. Als maaien nodig is en maaisel niet kan blijven liggen, wordt bij benutten het poorttarief van de verwerker uitgespaard. Maar dan moet het maaisel wel schoon en onverdampt zijn.